

Савчук Наталія Володимирівна,
д.е.н., професор,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ФІНАНСОВА ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ І МЕХАНІЗМ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ДИСБАЛАНСІВ

До основних загальновідомих функцій держави відносять наступні: економічна, соціальна і політична. Деякі фахівці сьогодні виділяють регулюючу і оборонну функції держави.

Молодій українській державі сьогодні вже більше ніж 25 років, і цією державою слід управляти. І тому в якості складової економічної функції держави можна виділити її фінансову функцію.

Фінансова функція держави є безпосередньо пов'язаною з іншими функціями, а саме, з соціальною, політичною, оборонною і регулюючою. Саме сьогодні настав час поставити питання про виділення фінансової функції держави, та обґрунтування механізмів її реалізації в умовах макроекономічних дисбалансів. На це є декілька причин і декілька пояснень.

Перше, українська держава обрала шлях демократичного розвитку і поступову інтеграцію в Європейський економічний простір.

В демократичному суспільстві функції держави націлені головним чином на реалізацію інтересів членів суспільства, і це є його ключовою ознакою. І в цьому контексті йдеться про загальносуспільні інтереси, такі як збереження суверенітету та національну безпеку. Бюджет в демократичному суспільстві це система відносин між державою (в особі уряду) та суспільством (в особі виборців). В демократичному суспільстві результативність бюджетної політики оцінюється за показником зростання і/або скорочення реальних доходів та обсягів поточного споживання замість показника «нагромадження капіталу», результати якого можуть спостерігатися лише в довгостроковому періоді.

Друге, наша країна сьогодні знаходиться на межі, коли використовуються ринкові механізми ведення господарства поряд з соціалістичними методами. Іншими словами до капіталізму не дійшли, а від соціалізму не відійшли. Тобто, країна сьогодні має таку модель соціально-економічного розвитку, яка є поєднанням елементів соціалістичної системи господарювання з елементами ринкової економіки.

Третє, як і в усіх цивілізованих країнах світу, державне фінансове господарство сьогодні акумулюється в формі централізованого державного фонду, бюджетного фонду. Ефективність виконання фінансової функції держави залежить від ефективності формування і використання бюджетних коштів. В контексті планування, формування, використання і виконання з'являється поняття «суспільного споживання». Цей термін дозволяє

конкретизувати пропозиції щодо доцільності фінансування пріоритетних напрямів в бюджетній сфері, до яких сьогодні можна віднести наступні:

- Створення інституційної основи для визначення оптимального співвідношення між індивідуальним і суспільним споживанням на основі суспільного вибору;
- Визначення пріоритетності в доходній та видатковій частинах держаного бюджету з точки зору його поповнення та використання бюджетних коштів ;
- Бюджетна або фінансова федералізація, яка повинна надати більше повноважень органам місцевого самоврядування, тощо.

Четверте, банківська система це артерія будь-якої економіки. Саме цей сегмент фінансової системи країни перебуває нібито у стані оздоровлення. Суть оздоровлення полягає в реальному скороченні кількості банків, яка сягала в 90-ті роки більш ніж 230, а сьогодні вже менш ніж 100 банків залишилось на 43 млн. населення України, це означає на 1 млн. припадає аж 2 банки. Скорочення кількості банків, так званий «банкопад» не можна вважати позитивним за причини того, це призводить до скорочення розміру фінансових ринків і обсягу активів по відношенню до ВВП. Як фінансові посередники банки повинні сприяти економічному зростанню, але в той час, коли скорочується кількість банків, скорочується кількість депозитів, знищуються заощадження, і, як наслідок зникають можливості економічного зростання.

Наступним фактором економічного зростання є притік інвестицій та інвесторів. Вони також потерпають від певних негараздів, що пов'язані з валютними обмеженнями і неможливістю проводити операції. Це також здійснює не абиякий вплив на економічний зріст.

І нарешті, політику дефіцитного фінансування можна вважати позитивним кроком, але, за умови, коли ми позичаємо стільки, скільки втрачаємо за рахунок падіння золотовалютних резервів, і при цьому відбувається знецінення національної грошової одиниці. Про який економічний зріст тоді можна вести мову.

Список використаних джерел

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р. № 24-56-17 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Кабанов В. Г. Активізація фінансових інвестицій як складова стратегії стабілізації та зростання економіки / В. Г. Кабанов // Фінанси України. – 2010. – № 5. – С. 40.
3. Піхоцький В. Ф. Ефективність бюджетної політики як інструмент соціально-економічного розвитку України / В. Ф. Піхоцький // Фінанси України. – 2010. – № 3. – С. 31.

4. Лапшин В. І. Застосування методу аналізу ієрархій у програмно-цільовому методі бюджетування / В. І. Лапшин, В. В. Кузніченко // Фінанси України. – 2011. – № 5. – С. 40–46.
5. Алимурзаев Г. Новые доктринальные подходы к межбюджетным отношениям и бюджетная политика федерального правительства / Г. Алимурзаев, В. Хижняков // Российский экономический журнал. – 2001. – № 9. – С. 19.
6. Рибак С. Бюджетна стратегія: українські реалії та зарубіжний досвід / С. Рибак // Економіка України. – 2011. – № 9. – С. 41.
7. Дьяченко Я. Я. Теоретико-методологічні основи забезпечення цільового використання бюджетних коштів / Я.Я. Дьяченко // Фінанси України. – 2010. – № 2. – С. 15.
8. Бюджетная система России: [учеб.] / [В. А. Паригина, К. Браун, Д. Э. Стиглиц и др.]. – 3-е изд. испр. и доп. – М.: ЭксмоEducation, 2006. – С. 66.
9. Макаренко В. О. Побудова моделі фінансової системи України на основі системного підходу / В. О. Макаренко, І. О. Прищепчук // Фінанси України. – 2010. – № 5. – С. 35.
10. Шевчук В. О. Вплив бюджету на макроекономічні показники / В. О. Шевчук, Р. І. Копич // Фінанси України, 2010. – № 3. – С. 3–12.